

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIL-279/10-L

Název školy: **Gymnázium a Střední odborná škola, Jilemnice,
Tkalcovská 460, příspěvková organizace**

Adresa: Tkalcovská 460, 514 01 Jilemnice

Identifikátor: 600 171 752

IČ: 00 856 037

Místo inspekce: Jilemnice, Kostelní 259, Jana Harracha 101, Tkalcovská 460

Termín inspekce: 7. - 10. červen 2010

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Gymnáziem a Střední odbornou školou, Jilemnice, Tkalcovská 460, příspěvková organizace podle § 174 odst. 2 písm. a), b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu s Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia a předpokladů pro jeho naplňování.
- Hodnocení souladu vzdělávání se školním vzdělávacím programem.
- Získávání a analýza informací o vzdělávání žáků v matematické gramotnosti.
- Analýza a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě.

Charakteristika školy

Gymnázium a Střední odborná škola, Jilemnice, Tkalcovská 460, příspěvková organizace, (dále jen škola) bylo zřízeno jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Zřizovatelem školy je Liberecký kraj se sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. Škola sdružuje střední školu a domov mládeže.

V souladu s rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou ve škole ve školním roce 2009/2010 vyučovány následující obory:

79-41-K/41 Gymnázium, studium denní, délka studia 4 roky

79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné, studium denní, délka studia 4 roky, dobíhající obor

79-41-K/81 Gymnázium, studium denní, délka studia 8 roků

- 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, studium denní, délka studia 8 roků, dobíhající obor
79-41-K/413 Gymnázium – tělesná výchova, studium denní, délka studia 4 roky, dobíhající obor
79-41-K/420 Gymnázium – sportovní příprava, studium denní, délka studia 4 roky, dobíhající obor
79-42-K/41 Gymnázium se sportovní přípravou, studium denní, délka studia 4 roky
79-42-M/001 Technické lyceum, studium denní, délka studia 4 roky

V době inspekce školu navštěvovalo 425 žáků, z toho 84 žáků čtvrtého ročníku mělo již po maturitní zkoušce. Ve školním roce 2009/2010 bylo ve škole osm tříd osmiletého studia a deset tříd čtyřletého studia. Povolená kapacita školy 700 žáků byla využita z 60,7 %, oproti předcházejícímu roku došlo k více než 4% poklesu.

Přetrvávajícím problémem pro učitele i žáky je existence tří školních budov a s tím spojené přecházení mezi nimi.

Podrobnější informace o aktivitách školy i poskytovaném vzdělávání jsou uvedeny na webových stránkách školy.

Informace v této inspekční zprávě navazují na institucionální hodnocení provedené ve dnech 5. - 8. února 2008 a 11. - 14. května 2009, popsané v inspekčních zprávách čj. ČŠI-38/08-08 a ČŠI-154/09-08.

Ekonomické a materiální předpoklady školy

Hodnocení ekonomických podmínek školy bylo provedeno na základě vyhodnocení finančních rozborů, předložených rozpočtů, účetních závěrek a výkazů za rok 2009 a navazuje na údaje z inspekční činnosti provedené v roce 2008.

Organizace vykazuje v roce 2009 zisk. Škola je financována z 80 % ze státního rozpočtu (dále jen SR), z 18 % financuje provoz školy zřizovatel, kterým je Liberecký kraj. Ostatní zdroje se na financování školy podílí 3 %. Poskytnuté účelové dotace byly institucí 100% vyčerpány. Finanční situaci školy umožňují zlepšovat projekty v rámci národních rozvojových programů: poskytnutí finančních prostředků na zvýšení nenárokových složek platu pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům, finanční prostředky na podporu řešení dopadu meziročního snížení počtu žáků a zaměstnanců „Hustota“. Největší podíl v rámci národních rozvojových programů činí dotace pro sportovní gymnázia.

Škole se podařilo získat finanční prostředky pomocí grantů vyhlášených Libereckým krajem. Jednalo se o program na podporu ekologické výchovy „Jilemka – řeka mého města“. Škole byl také poskytnut neúčelově určený peněžitý dar.

Platy byly hrazeny ze SR, učebnice a učební pomůcky byly hrazeny ze SR z 62 %, další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) nebylo hrazeno ze SR.

Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) nezjistila využívání finančních prostředků přidělených ze SR na jiný než daný účel. Ekonomické podmínky školy jsou na standardní úrovni. Finanční a materiální podmínky vytvářejí předpoklad pro funkční chod školy a umožňují realizovat ŠVP.

Hodnocení školy

Školní vzdělávací program

Od 1. září 2009 byla zahájena výuka podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Vzděláním k prosperitě“ (dále jen ŠVP) v 1. ročníku oborů 79-41-K/41 Gymnázium a 79-42-K/41 Gymnázium se sportovní přípravou. Výuka v 5. ročníku oboru 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné je realizována podle dobíhajících učebních plánů, protože dle sdělení ředitele školy zákonní zástupci žáků nevyužili nabídnuté možnosti a nepožádali o změnu oboru.

Základem pro zpracování ŠVP byl Rámcový vzdělávací program pro gymnázia (RVP G) a Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou (RVP GSP). Předložený ŠVP však s těmito dokumenty není v souladu. Předmětové komise pod vedením koordinátorky ŠVP se podílely především na tvorbě učebních osnov jednotlivých předmětů, při konečné redakci nebyla do ŠVP zařazena poslední kapitola. Návrh ŠVP byl předložen školské radě, která k němu dle předloženého zápisu neměla připomínky. V době inspekce nebyl přístupný veřejnosti, jak ukládá školský zákon.

Pracovníci ČŠI při hodnocení ŠVP konstatovali, že pouze jedna ze šesti jeho částí je v souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Zcela chyběl poslední oddíl – Hodnocení žáků a autoevaluace školy. V učebních plánech všech tří oborů chyběly poznámky s vysvětlením údajů a souvislostí, které nejsou z tabulek učebních plánů zřejmé. V předložené verzi ŠVP chyběla učební osnova předmětu matematika, která byla dodána až v průběhu inspekční činnosti ve škole. U některých předmětů se vyskytoval rozpor v počtu hodin uvedených v učebním plánu a v učební osnově.

Forma i obsah učebních osnov jednotlivých předmětů jsou velmi rozdílné, u některých předmětů chybí obsahové, časové a organizační vymezení. Orientace v ŠVP a osnovách je pro zájemce obtížná, přehlednosti a srozumitelnosti ŠVP by napomohl obsah a číslování stran. V předloženém ŠVP se ve větší míře vyskytovaly formální nedostatky a nepřesnosti. Chybělo upřesnění vzdělávacích oblastí a oborů v případě jejich integrace do konkrétních předmětů v učebním plánu, které je dle RVP G i RVP GSP nutné. Výsledky zjištění ČŠI byly projednány s ředitelem školy a koordinátorkou ŠVP a byla stanovena lhůta pro odstranění nedostatků.

Posuzovaný ŠVP nebyl v souladu s RVP G, je třeba doplnit chybějící části a odstranit zjištěné nedostatky.

Průběh vzdělávání

Sledované hodiny předmětu **matematika** se vyznačovaly klidnou nestresující atmosférou a tradiční výstavbou vyučovací jednotky. Logicky utříděný, promyšlený výklad formou dialogu doprovázeli zkušení učitelé vhodně strukturovaným barevně odlišeným zápisem na tabuli. Aktivitu žáků zvyšovaly problémově formulované dotazy, hledání variant řešení úloh, ověřování hypotéz a v neposlední řadě přístup vyučujících, kteří žáky vhodně motivovali pochvalou i poděkováním za dobrou práci. Vynikající práce s chybou v nižších ročnících působila rovněž motivačně. Žáci ochotně spolupracovali, většinou dokázali vyjádřit svůj názor a obhájit ho v diskusi. Ve vyučovacích jednotkách byl kladen důraz na opakování základního učiva, nechybělo zařazení pamětného počítání. Při práci s učebnicí se objevilo cílené vedení žáků ke čtení s porozuměním. Vysoce efektivní hodiny byly založeny na promyšleném střídání činností žáků s prvky vnitřní diferenciací úkolů.

Využití prostředků informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT) přímo v navštívených hodinách nebylo zaznamenáno. Jedné vyučovací jednotce však předcházela

vhodně zařazená příprava, kdy žáci pracovali s grafy funkcí v rámci výuky základů ICT. Promyšlená provázanost mezi obsahem výuky ve vzdělávacích oblastech Informatika a informační a komunikační technologie a Matematika a její aplikace výrazně přispívá k zvýšení účinnosti učení žáků.

Organizace práce v hospitovaných hodinách **přírodovědných předmětů** byla promyšlená a po stránce odborné a metodické kvalitně připravena. Převažovala frontální výuka, vytvořené pracovní klima však podporovalo většinou aktivní zapojení žáků. Výrazná motivace, podpora logického myšlení žáků a spojení s praxí byly zaznamenány v hodině fyziky na nižším stupni gymnázia, kde převažovalo činnostní pojetí učení. Žáci na základě experimentu pohotově objevovali souvislosti mezi jevy, v diskusi uměli přiměřeně k věku a stupni vzdělání formulovat své názory i výstižně komentovat realizované pracovní postupy. Pro značnou část hospitovaných hodin přírodovědných předmětů bylo charakteristické použití názorných pomůcek – map, atlasů, pracovních listů a dataprojektoru jako podpůrných prostředků pro výklad vyučujícího. Riziko a rozpor s rámcovými vzdělávacími programy ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda spatřuje ČŠI v rozsahu, organizaci a realizaci laboratorních prací, které jsou směřovány převážně do volitelných předmětů.

Vzdělávání v oblasti **Informatika a informační a komunikační technologie** je realizováno v předmětech informační a komunikační technologie (ŠVP) a informatika a výpočetní technika (dobíhající obory). Pro realizaci těchto předmětů má škola vytvořeny velmi dobré materiální podmínky a stanovenou nezvykle nadstandardní hodinovou dotaci. Všichni tři vyučující uvedených předmětů splňují podmínky odborné kvalifikace. V navštívených hodinách prvního ročníku ČŠI zjistila, že obsah výuky během celého školního roku neprobíhal podle zpracovaného ŠVP. Tuto skutečnost dokumentují i záznamy v třídních knihách tříd 1.A a 1.B. V jedné ze sledovaných hodin překvapila neefektivní forma ověřování znalostí, kdy žáci celou hodinu pracovali se značkami html pouze na papíře bez použití výpočetní techniky.

Ve třídách se **sportovním zaměřením** se vzdělává celkem 80 žáků rozdělených do současných šesti kmenových sportů: atletika, biatlon, běh na lyžích, severská kombinace, skok na lyžích a sjezdové lyžování. Pět žáků čtvrtého ročníku má ředitelem školy povolený individuální vzdělávací plán – studium posledního ročníku ve škole mají rozložené do dvou let. Vedoucí trenér, který řídí práci dalších osmi trenérů, má na starosti kompletní agendu týkající se plánování, přípravy, realizace a evidence sportovní přípravy. Všichni trenéři splňují podmínky odborné kvalifikace. Z přehledů uvedených sportů za poslední tři roky je zřejmé, že díky systematické práci a dobrému řízení se daří zlepšovat výsledky dosahované na mistrovstvích i v reprezentaci České republiky.

Navštívená hodina předmětu teorie sportovní přípravy probíhala v přátelské atmosféře, byla velmi dobře vedena zkušenou učitelkou. Své bohaté znalosti a praktické zkušenosti dokáže příjemným způsobem předávat žáků, kteří ji jako přirozenou autoritu respektují a při výuce dobře spolupracují.

Průběh vzdělávání má standardní úroveň.

Matematická gramotnost

Pro výuku matematiky a posilování rozvoje matematické gramotnosti má škola velmi dobré personální zajištění – všichni vyučující splňují požadavky odborné kvalifikace dle právního předpisu. Nedostatky však byly zjištěny v oblasti vytváření podmínek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dle dokumentace školy je poslední doložená účast (jedné vyučující) na DVPP směřovaném do sledované vzdělávací oblasti z roku 2007.

Organizační a materiální podmínky pro výuku předmětu nejsou optimální. Škola nemá zřízenou odbornou učebnu pro výuku matematiky s odpovídajícím vybavením a podnětným

prostředím. Dostupnost pomůcek a veškeré bezprostřední materiální podpory výuky (včetně prostředků ICT) jsou sníženy skutečností, že předmět je vyučován v kmenových učebnách ve všech třech místně odloučených školních budovách, což snižuje i možnosti vhodného zařazení hodin matematiky do rozvrhu hodin.

Obsah vzdělávání je pro oblast Matematika a její aplikace ve školním vzdělávacím programu dobře nastaven a ve výuce dodržován. Talentovaní žáci školy se pravidelně zúčastňují matematických soutěží a olympiád, slabším žákům poskytují učitelé mimořádné konzultační hodiny.

Problematikou výuky matematiky a podpory rozvoje matematické gramotnosti se zabývá především odborná předmětová komise, zveřejnění výsledků žáků v této oblasti je rovněž součástí výroční zprávy o činnosti školy. Vzájemná spolupráce vyučujících při posilování matematické gramotnosti je patrná zejména v rámci vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

Přístup vyučujících k naplňování cílů vzdělávání v oblasti Matematika a její aplikace a k podpoře rozvoje matematické gramotnosti žáků je na požadované úrovni.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Oblast environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále EVVO) je součástí vzdělávacího obsahu ŠVP. Základní poznatky získávají žáci v hodinách přírodovědných a částečně i jiných předmětů, další formování názorů a postojů probíhá při sportovních a tréninkových pobytech v přírodě. Problematikou EVVO se zabývá kvalifikovaný pedagogický pracovník, který však nebyl vedením školy jmenován do funkce koordinátora. Rezervy jsou i v dalších formálních náležitostech souvisejících s EVVO (systematické plánování činnosti). Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s energiemi a třídění odpadů, škola je zapojena do ekologicky zaměřených projektů „Jilemka – řeka mého města“ a „GLOBE“, v rámci kterých spolupracuje se sdružením TEREZA. Standardní úroveň mají i další aktivity v oblasti EVVO (exkurze, přírodovědné vycházky, spolupráce s Krkonošským národním parkem). Stav ekologizace provozu školy je na úrovni, která odpovídá charakteru budov, technickým podmínkám a dostupným finančním prostředkům.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta jsou na standardní úrovni.

Celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Realizovaný školní vzdělávací program není v souladu se zásadami a cíli Rámcového vzdělávacího program pro gymnázia a Rámcového vzdělávacího program pro sportovní gymnázia.

Průběh vzdělávání má dobrou úroveň, ale jeho obsah není ve všech předmětech v souladu se školním vzdělávacím programem.

Ve třídách se sportovním zaměřením se dobře daří spojovat gymnaziální výuku se sportovní přípravou. Žáci dosahují velmi dobrých sportovních výsledků i na mezinárodní úrovni.

Vzdělávání žáků v matematické gramotnosti je na požadované úrovni.

Začlenění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty do života školy je prováděno vhodným a nenásilným způsobem.

Zjištěné nedostatky:

- *ŠVP není v souladu s RVP G a RVP GSP; (výstupem z vykonané státní kontroly dodržování právních předpisů je protokol čj. ČŠIL-346/10-L ze dne 10. června 2010)*
- *Obsah učiva předmětu informační a komunikační technologie ve třídách 1.A a 1.B nebyl v souladu s učební osnovou tohoto předmětu uvedenou v ŠVP*

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina čj. ZL-16/09Š ze dne 27. října 2009 s účinností od 1. listopadu 2009
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. 24 225/2008-21 ze dne 3. prosince 2008 s účinností od 1. září 2009 (zápis a výmaz oborů vzdělání)
3. Školní vzdělávací program s motivačním názvem „Vzděláním k prosperitě“ zpracovaný na základě Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia a Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia se sportovní přípravou a platný od 1. září 2009
4. Školní řád platný od 18. května 2009
5. Rozvrh hodin ve školním roce 2009/2010 platný od 9. dubna 2010
6. Učební plány čj. 20 594/99-22 (osmileté studium) a čj. 20 595/99-22 (čtyřleté studium) používané ve školním roce 2009/2010
7. Plán DVPP pro školní rok 2009/2010 ze dne 27. srpna 2009 podepsaný ředitelem školy
8. Individuální vzdělávací plány pěti žáků ve školním roce 2009/2010 (rozložený IV. ročník)
9. Třídni knihy všech tříd vedených ve školním roce 2009/2010
10. Třídni výkazy všech tříd ve školním roce 2009/2010
11. Pracovní výkazy všech trenérů ve školním roce 2009/2010
12. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2008/2009 a 2009/2010
13. Namátkově vybrané žákovské knížky
14. Výkaz MŠMT S 8-01 o střední škole podle stavu k 30. 9. 2008 ze dne 20. října 2008, podle stavu k 30. 9. 2009 ze dne 9. října 2009
15. Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2009 ze dne 5. ledna 2010
16. Výkaz zisku a ztráty 12/2009, rozvaha – bilance 12/2009 ze dne 26. ledna 2010
17. Zpráva o činnosti organizace za rok 2009
18. Kniha účetnictví 12/2009
19. Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům ze SR část A ze dne 7. ledna 2010
20. Poslední schválený rozpočet příspěvků zřizovatele v roce 2009, ze dne 14. prosince 2009, KÚLK 78378/2009
21. Hodnocení školy 2007 – 2008 zpracované ředitelem školy
22. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009
23. Webové stránky školy na adrese www.gymjil.cz

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím převzetí na adresu: Česká školní inspekce, Masarykova 28, 460 01 Liberec.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Česká školní inspekce v souladu s ustanovením § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 10. července 2010 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Česká školní inspekce v souladu s ustanovením § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole, ve znění posledních předpisů, ve lhůtě do 31. srpna 2010 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Složení inspekčního týmu:

Razítko - ano

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Ing. Pavel Procházka

Pavel Procházka v. r.

Mgr. Jitka Šafaříková

Jitka Šafaříková v. r.

Ing. Soňa Vavrušková

Soňa Vavrušková v. r.

Ing. Eva Žižková

Eva Žižková v. r.

Liberec 23. 6. 2010

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Razítko -ano

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiří Šorm

Jiří Šorm v. r.

Jilemnice 28. 6. 2010

Připomínky ředitele školy

Datum	Text
9. 7. 2010	Připomínky byly podány.